

Finans Norges innspill til finanskomiteens behandling av Statsbudsjettet for 2024

Finanspolitikken må bidra til å dempe inflasjonen. Det gjør det desto viktigere å prioritere fremtidig vekstkraft i økonomien. Gode og forutsigbare rammebetingelser er avgjørende for at finansnæringen og næringslivet skal kunne bidra til nødvendig omstilling og verdiskaping.

Finans Norge ber Stortinget i sin behandling av Statsbudsjettet om å prioritere følgende:

- Avvikle den ekstra arbeidsgiveravgiften
- Støtte og prioritere tiltak og virkemidler som bidrar til omstilling til et bærekraftig og digitalisert samfunn
- Oppfordre myndighetene til å vurdere den norske bufferinnretningen og tilknyttede begrunnelser slik at en oppnår full anerkjennelse fra alle relevante EU/EØS-stater
- Støtte forslaget om at staten kan gi likviditetslån til Bankenes Sikringsfond.
- Øke bevilgningene til NVEs flom- og skredforebygging i kap. 1820, særlig post 22, 60 og 72.
- Støtte forslaget om å dekke kravene fra de skadelidte etter Alpha-konkursen og oppfordre regjeringen til å finne en løsning som tetter regelverkshullet.
- Støtte en styrking av politiets arbeid mot svindel og økonomisk kriminalitet, og vektlegge viktigheten av at dette prioriteres videre.

Den midlertidige arbeidsgiveravgiften må fjernes

Det er skuffende at regjeringen foreslår å videreføre den midlertidige ekstra arbeidsgiveravgiften med kun en justering av innslagspunktet, som i praksis gir begrenset effekt gitt en lønnsøkning på om lag 5 prosent.

For norske bedrifter og omstilling av norsk økonomi, som vil kreve høykompetent arbeidskraft, er dette svært alvorlig og bidrar til å svekke norske bedrifters konkurransekraft.

For finansnæringen kommer denne ekstra arbeidsgiveravgiften på toppen av den allerede forhøyede arbeidsgiveravgiften som følger av finansskatten. I sum betaler nå finansnæringen 25 prosent arbeidsgiveravgift for deler av lønnsmassen, og særlig for kritiske stillinger der etterspørselen er stor og som er viktig for omstilling. Dette går spesielt utover små og mellomstore banker spredd utover hele Norge, som har en forretningsmodell som gjør at de ofte har en høyere bemanning per omsatte krone enn større banker. Finansskatten og denne ekstra arbeidsgiveravgiften er dermed konkurransevridende og kan føre til økt outsourcing og innkjøp av konsulenttenester fra andre nordiske land, og dermed flytte verdiskaping ut av Norge.

Virkemidler for omstilling i næringslivet

Næringslivet og finansnæringen er viktige drivere i omstilling til et bærekraftig samfunn. Det er derfor positivt at regjeringen styrker låne- og garantiordninger, tilskudd og andre virkemidler som skal hjelpe bedriftene i omstillingen. Styrking av Eksfin, støtte til gründerprogrammer og forskning på grønn omstilling, mer grønne innkjøp, økt kapital til Nysnø og Siva er positive deler av en fremtidsrettet næringspolitikk. Det er imidlertid viktig å sørge for at virkemiddelapparatet, som står for en totalt sett

svært liten del av norsk næringslivs finansiering, innrettes på en slik måte at det mobiliserer, ikke fortrenger privat kapital.

Finansiell stabilitet og makroregulering

Et velfungerende kredittmarked, i både høy- og lavkonjunkturer, forutsetter forutsigbarhet om bankenes rammevilkår. I Nasjonalbudsjettet vises det til bankenes sentrale betydning for kredittmarkedet og at det er «viktig at de fortsetter å bygge solide buffere». Norske banker er allerede svært solide, og er pålagt de strengeste generelle kapitalbufferkravene i hele EU/EØS-området. Kapitalbufferkravene oppfylles allerede med god margin. Det vises videre til at sårbarhetene i det finansielle systemet «ikke har bygd seg videre opp det siste året». Dette taler på ingen måte for ytterligere skjerpelser av bankenes kapitalbufferkrav, som etter vår vurdering dessuten er vesentlig høyere nivå enn i andre EU/EØS-stater for sammenliknbar risiko.

En kapitalkravsinnretning som avviker sterkt fra praksis i andre land vanskeliggjør oppnåelse av jevnbyrdige konkurransevilkår i det norske bankmarkedet. Utenlandske filialbanker har betydelige markedsandeler i Norge, noe som bidrar positivt til sterk konkurranse, effektivisering og over tid klare produktivetsgevinster som kommer forbrukerne til gode. Samtidig er disse i hovedsak regulert av sine hjemlandsmyndigheter, og like bufferkrav i det norske markedet forutsetter at hjemlandsmyndighetene anerkjenner norske krav for slike bankers eksponeringer i Norge. De aktuelle landene som må anerkjenne enkelte norske krav er Sverige, Danmark og Finland. Sverige og Danmark har fullt ut anerkjent norske krav, mens Finland har kun delvis anerkjent et sentralt norsk kapitalbufferkrav (systemrisikobuffer).

Viktig forslag om Bankenes Sikringsfond

Finans Norge støtter regjeringens forslag om å gi fullmakt til at staten kan gi likviditetslån til Bankenes Sikringsfond. Dette er et viktig tiltak for å sikre at innskyterne er trygge på at de raskt kan få tilgang til sine innskudd dersom banken deres opplever store utfordringer og ordningens tilgjengelige midler ikke er tilstrekkelig eller der hvor bruk av private likvidetskilder vurderes å kunne true den finansielle stabiliteten.

Finans Norge merker seg omtalen av at innskuddsgarantifondet bør være om lag på 2,5 prosent av samlede garanterte innskudd for å sikre tillit til ordningen. Finansnæringen har i lengre tid vært opptatt av at det igangsettes en prosess for å utrede et målnivå for innskuddsgarantifondet og krisetiltaksfondet, gitt at dagens fond er godt over regelverkets minstekrav.

Behov for ytterligere satsing på flom- og skredforebygging

Selv om regjeringen foreslår en styrking av bevilgningene til flom- og skredforebygging, ligger nivået fremdeles langt under behovet både Riksrevisjonen, NVE og Gjerdrumutvalget har pekt på. Vekten må ytterligere skiftes fra å reparere etter skader til å forebygge, noe som er samfunnsøkonomisk mye mer lønnsomt. Ekstremværet «Hans» viser hvor utsatte vi er for klimarelaterte naturhendelser i Norge. NVE har anslått et skredsikringsbehov på 85 mrd. kroner for eksisterende bygg. Riksrevisjonen kritiserte myndighetene i 2022 for ikke å ha sikret seg tilstrekkelig oversikt og iverksatt nødvendige tiltak. Gjerdrumutvalget på sin side anbefalte at bevilgningene til NVEs sikringsarbeid økes kraftig til 1,5 mrd. kroner årlig. Finans Norge ser frem til regjeringens varslede stortingsmelding for flom og skred i 2024, som vi håper vil resultere i et reelt taktskifte. Behovene er imidlertid allerede vel dokumenterte.

Yrkesskade – Alpha Insurance

Finans Norge mener det er bra at regjeringen tar ansvar og foreslår å sette av midler til de norske arbeidstakere som hadde yrkesskadeforsikring direkte i det danske morselskapet Alpha Insurance, som på grunn av huller i lovverket verken var dekket av den danske eller norske garantiordningen. Det er viktig at arbeidet med å tette det utilsiktede regelverkshullet prioriteres, for å forhindre tilsvarende situasjon i fremtiden.

Digitalisering

Det er positivt at det i statsbudsjettet foreslås en økning av midler til digitaliseringstiltak. Sett i forhold til digitaliseringens sentrale plass i å skape et mer effektivt og bærekraftig samfunn, burde man sett en mer kraftfull investering for fremtidige gevinster. Finans Norge savner også en tydeligere og høyere prioritering av IKT-utdanning. Vi håper at regjeringen gjennom arbeidet med ny digitaliseringsstrategi avdekker betydelige samfunnsøkonomiske gevinster ved å satse på digitalisering til fremtidige kostnadsbesparelser. Samarbeidet mellom finansnæringen og offentlige etater gjennom DSOP-programmet er et godt eksempel på dette.

Økt satsing på økonomisk kriminalitet

Regjeringens foreslåtte bevilgning på 50 mill. kroner for å styrke arbeidet mot økonomisk kriminalitet er viktig, og høyst nødvendig. Økonomisk kriminalitet og bedrageri er et samfunnsproblem, og vi mener det riktig og viktig at politiet styrkes med tanke på både forebygging og etterforskning av svindel. Det er viktig at Økokrims planlagte bedragerienhet på Gjøvik kan etableres og gjøres operativ så snart som mulig.